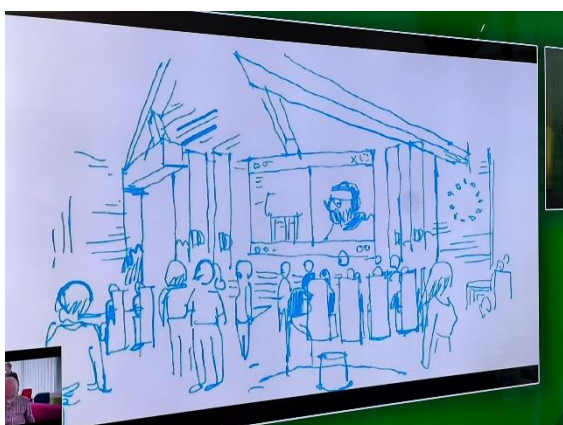

Europski panel građana i građanki o energetskejoj učinkovitosti

Sažetak drugog sastanka

[15. - 17. ožujka 2024.]

Od prepreka do rješenja: sažetak interaktivnog internetskog sastanka

Na drugom sastanku europskog panela građana i građanki o energetskej učinkovitosti, koji se odvijao tijekom vikenda u virtualnom okruženju Hyperfair i na platformi Interactio, raspravljalo je oko 144 sudionika iz cijelog EU-a.

Cilj je bio raspravljati pa sastaviti prve preporuke na temelju šest glavnih tema utvrđenih na prvom sastanku: tri sektorske teme (zgrade, prijevoz i energetska infrastruktura) i tri opća pitanja (socijalna pravda, EU u globalnom gospodarstvu i interesi različitih dionika).

Kao i na prvom sastanku, u subotu su građani i građanke podijeljeni u 12 skupina, a rasprave su strukturirane u tri etape:

- **Razmjena ideja:** Svaka je skupina radila na zadanoj temi prikupljajući ideje za povećanje energetske učinkovitosti, a zatim uz pomoć stručnjaka sastavila po jednu ili dvije preporuke na tu temu.
- **Razrada:** Nakon kratke stanke građani i građanke su razradili svoju preporuku i izabrali predstavnika koji će njihove ideje iznijeti jednoj od drugih skupina.
- **Povratne informacije i pregled:** Poslijepodne je svaka skupina radila na preporuci neke druge skupine, tj. komentirala je, nadopunjavala i doradivala. Tako su sve skupine imale priliku osvrnuti se na više od jedne teme, odnosno maksimalno su iskorištene prilike za pregled i dobivanje povratnih informacija.

Drugi sastanak: pregled aktivnosti po danima

1. DAN

Uvodna riječ Mechthild Wörsdörfer, zamjenice glavnog direktora Glavne uprave za energetiku: „Načelo ,energetska učinkovitost na prvom mjestu' nije primjenjivo samo u pravnom smislu i samo u vrijeme kriza, nego se mora primjenjivati stalno, u svim sektorima.”

Osvrt na doprinose na Platformi za građanski angažman

Doprinosi na Platformi odnosili su se na devet aspekata koji bi mogli doprinijeti većoj energetskej učinkovitosti: informiranost, energetskej obnovu, potporu i subvencije, mobilnost, solidarnost, grijanje, skladištenje zelene energije, rasvjetu, zelene i ekološki prihvatljive prostore.

Mišljenja stručnjaka

Stručnjaci iz povjerenstva za znanje dali su povratne informacije i stručno mišljenje o sadržaju prvog sastanka kao pripremu za rasprave nakon toga.

2. DAN

U subotu se raspravljalo u skupinama. Zbog virtualnog formata ujutro su bile potrebne određene tehničke prilagodbe, ali uslijedile su plodne rasprave i razmjene iskustva.

Razmjena ideja o glavnim temama

Ovisno o skupini sudionici su raspravljali o tome kako postići veću energetskej učinkovitost u tri sektora (zgrade, prijevoz i energetskej infrastruktura), kao i o transverzalnim pitanjima (socijalna pravda, EU u globalnom gospodarstvu i interesi različitih dionika), kako bi stekli potpun uvid u energetskej sustav i njegove dijelove.

Virtualno okupljanje

Na kraju dana sudionici su pozvani na druženje u ugodnoj virtualnoj atmosferi u sklopu opuštenijeg, društvenog događanja.

3. DAN

Zadnji dan započeo je s dva manja sastanka, po 75 sudionika. Cilj je bio da sudionici razmijene mišljenja o virtualnom sastanku i reagiraju na preporuke kako bi se od prepreka krenulo prema rješenjima. Na tim su manjim sastancima sudionici mogli razmjenjivati svoje osobne priče i iskustva, kao i ono što su naučili u svojim skupinama, i dodatno analizirati napetosti i složene situacije dok sastavljaju preporuke.

Plenarni sastanak

Sudionici su primijetili da, iako nisu radili na istim temama ili nisu polazili od istih načina razmišljanja, među idejama i rješenjima iznesenima u subotu postoje sličnosti, a ujedno su se pojavila i nova pitanja. Zahvaljujući nijansama iz iskustava panel je uspio proširiti perspektive sudionika i poboljšati nacрте preporuka, koje će biti dovršene na trećem sastanku. Neka su pitanja i dalje otvorena pa će se od njih krenuti na posljednjem sastanku.

Dnevni red drugog sastanka

1. DAN	
14:30 - 15:30	Uvodna riječ i istraživanje okruženja platforme Hyperfair
15:30 - 16:20	Predstavljanje rezultata s prvog sastanka i doprinosa s Platforme za građanski angažman
16:20 - 18:00	Dubinska analiza glavnih tema s prvog sastanka sa stručnjacima iz povjerenstva za znanje
18:00 - 18:30	Priprema za 2. dan

2. DAN	
09:00 - 09:30	Uvodna riječ i razmatranje ideja
11:00 - 12:15	1. faza rada: sastavljanje prve preporuke na jednu od šest glavnih tema
13:45 - 16:30	2. faza rada: dorađivanje jedne preporuke za predstavljanje drugoj skupini 3. faza rada: prevladavanje izoliranih pristupa - rad na preporukama druge skupine
16:30 - 17:30	Osvrt i društveno događanje na platformi Hyperfair

3. DAN	
10:00 - 11:40	Manji sastanci: rasprava o nacrtu preporuka s drugim građanima i građankama kako bi se prikupile povratne informacije i pitanja za treći sastanak
12:40 - 13:25	Plenarni sastanak: povratne informacije s manjih sastanaka i predstavljanje Sylvainove grafike o raspravama tijekom vikenda
13:25 - 14:00	Evaluacija vikenda i priprema za treći sastanak

[Kliknite ovdje da biste pogledali snimku plenarnog sastanka od petka!](#)

[Kliknite ovdje da biste pogledali snimku plenarnog sastanka od nedjelje!](#)

Informacije od stručnjaka o šest glavnih tema

Yves Marignac, Association négaWatt, Francuska: *Kako funkcionira energetska sustav? Koji su energetska sektori relevantni?*

Linda Steg, psihologinja: *Kako je „energetska učinkovitost na prvom mjestu” povezana s informacijama i promjenom ponašanja?*

Claudia Canevari, Glavna uprava za energetiku, Europska komisija: *Što je najnovije u radu EU-a na povećanju energetske učinkovitosti?*

Arianna Vitali, Koalicija za uštedu energije: *Koji su glavni aspekti regulative i birokracije u području energetske učinkovitosti?*

Camille Defard, Centar za energiju Jacques Delors: *Koje se prilike, a koje poteškoće javljaju kad je riječ o vještinama i radnoj snazi u području energetske učinkovitosti?*

Reinhard Six, neovisni konzultant za financiranje energetske učinkovitosti: *Nagradno pitanje: kako pomiriti energetska učinkovitost na prvom mjestu i financije?*

Dva komentara stručnjaka s plenarnog sastanka

Yves Marignac, Association négaWatt

„Energetski sustav je složen. Da bismo ga razumjeli, moramo analizirati i ocijeniti sve njegove dijelove. Bilo da je riječ o prijevozu, zgradama ili energetska infrastrukturi, moramo se pobrinuti da svi imaju mogućnost uvesti iste promjene. To je pitanje socijalne pravde. Također moramo razmotriti pitanje energetske ovisnosti. Većina energije koja se danas koristi u EU-u uvezana je. Mogli bismo razmisliti o drukčijem energetska sustavu, koji bi se temeljio na kružnom i lokalnom gospodarstvu.”

Linda Steg, profesorica psihologije okoliša

„Ako iznesemo prednosti koje promjena ponašanja nosi za okoliš i time senzibiliziramo ljude za tu temu, bolje ćemo ih potaknuti na djelovanje. Informacije koje građani i građanke dobivaju ponekad nisu dovoljno praktične ili privlačne da bi potaknule na poduzimanje određenih koraka (npr. izolacija stambenih prostora za iznajmljivanje, neučinkovitost električnih vozila ako nisu cjenovno pristupačna). Moramo imati na umu da pravednost povećava prihvatljivost novih mjera.”

Najdojmljivija brojka

30 intervencija u skupinama

U subotu su članovi povjerenstva za znanje cijeli dan odgovarali na pitanja radnih skupina, što u pisanom obliku, što javljanjem uživo. Korisne informacije koje su pružili sudionicima su poslužile kao dodatni resurs za rasprave i preporuke koje su iz njih proizašle, otvaranje novih perspektiva, definiranje ključnih elemenata, razjašnjenje nekih tehničkih pitanja i stjecanje više znanja o određenoj temi.

Razgovor s Joséom (72) iz Portugala

Kako se osjećate nakon internetskog sastanka ovog vikenda?

„Odlično! Bilo je jako zanimljivo slušati različita pitanja i mišljenja sudionika. Ovaj je panel zapravo proces u kojem učimo. Mislim da su javljanja stručnjaka bila vrlo korisna. Odgovarali su na naša pitanja i analizirali teme koje bi se otvorile tijekom rasprava. Drago mi je i što sam ostao u kontaktu s nekim ljudima koje sam upoznao na prvom sastanku i ovaj smo vikend opet imali priliku razgovarati.”

Što ste naučili na ovom sastanku?

„Ustanovio sam određene razlike među zemljama EU-a; ovdje u Portugalu imamo jako veliku birokraciju, koja s dugotrajnim postupcima oduzima puno vremena i tako otežava provedbu i ulaganje u, na primjer, energetske sustav koji koristi obnovljive izvore energije. Shvatio sam kako bi energetske zajednice mogle biti dobro rješenje za osiguranje opskrbe energijom, izbjegavanje rasipanja energije i smanjenje troškova. Mislim da bi učenike u školama trebalo senzibilizirati za tu temu, trebali bi učiti o tome jer je to naša budućnost.”

Jeste li razgovarali o panelu s ljudima s kojima ste bliski?

„Imao sam neke tehničke probleme pa sam zatražio pomoć svoja dva prijatelja, koji su mlađi od mene, tako da su se onda oni imali priliku informirati o energetske učinkovitosti, energiji iz obnovljivih izvora, prometu, zgradama, birokraciji... Razgovarali smo s panelom o brojnim temama. Shvatio sam koliko je važno da svi imaju pristup informacijama o energetske učinkovitosti.”

Glavni doprinosi s Platforme za građanski angažman

9 aspekata, 20 tema koje su građani i građanke naveli

Informiranost

Povećati informiranost

Organizirati sastanke i razmjenu znanja i iskustva na svim

Obrazovati građane i građanke od najranije dobi

Informirati građane i građanke o mogućnostima koje su im dostupne

Poticati građane i građanke da promijene svoje ponašanje

Solidarnost

Solidarnost kao odgovor na ekološku krizu

Energetska obnova

Poduzimati kolektivne mjere

Poduzimati mjere za smanjenje fonda zgrada s lošim energetske

Pojednostavniti postupke

Rasvjeta

Promijeniti navike kad je riječ o rasvjeti

Potpورا i subvencije

Davati subvencije i odrediti stroge standarde

Oporezivati radi poticanja odgovornije potrošnje energije

Ulagati radi poticanja drukčije potrošnje energije

Promet i meka mobilnost

Poticati održiv prijevoz

Masivno zamjenjivati prijevozna sredstva koja onečišćuju

Zeleni i ekološki prihvatljivi prostori

Poštovati krajobraz

Ozelenjivati gradove

Grijanje

Učinkovitije koristiti sustave za grijanje

Uvoditi rješenja za centralizirano grijanje

Proizvodnja i skladištenje zelene

Bolje koristiti i skladištiti zelenu energiju

[Posjetite Platformu za građanski angažman](#)

Vikend iz perspektive našeg grafičara Sylvaina Mazasa

Za drugi sastanak Sylvain Mazas grafički je prikazao razvoj rasprava. U nastavku je dio njegova rada, u kojem je na vizualno zanimljiv način prenio rad panela, što je uvelike obogatilo dinamiku sastanka.

Podsjetnik na sva tri sastanka i njihove ciljeve

1. sastanak, 23. - 25. veljače 2024.: Iskustva građana i građanki s energetsom učinkovitošću i njihovo shvaćanje glavnih problema cijelog energetskog sustava
2. sastanak, 15. - 17. ožujka 2024.: Naglasak na pomaku od problema do rješenja i sastavljanje preporuka
3. sastanak, 12. - 14. travnja 2024.: Konsolidacija, rasprava i promicanje preporuka